

УДК 72.012

**ACTUALIZATION OF STYLE FEATURES OF HISTORICAL STYLES IN
FORMING IMAGES OF MODERN PUBLIC SPACES ON THE EXAMPLE
OF EXERCISES-IMPROVISATIONS OF STUDENTS - FUTURE
ARCHITECTS**

**АКТУАЛІЗАЦІЯ СТИЛЬОВИХ РИС ІСТОРИЧНИХ СТИЛІВ В
ФОРМУВАННІ ОБРАЗІВ СУЧАСНИХ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ НА ПРИКЛАДІ
ВПРАВ-ІМПРОВІЗАЦІЙ СТУДЕНТІВ - МАЙБУТНІХ
АРХІТЕКТОРІВ**

Tyurikova O.M. / Тюрікова О.М.*PhD, Associate Professor / к.п.н, доцент**ORCID: 0000-0002-4279-7623***Orzheshko V.A. / Оржешко В.А.***Student / студент**ORCID: 0009-0001-4523-2513***Nesterenko D.A. / Нестеренко Д. А.***Assistant / асистент**ORCID: 0009-0007-4682-2324**Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture**str. Didrichson, 4, Odessa, 65052, Ukraine**Одеська державна академія будівництва і архітектури,**Одеса, Дідріхсона, 4, 65052, Україна*

Анотація. Публікація розглядає аспекти актуалізації стильових рис історичних стилів в формуванні сучасних громадських просторів. Зроблено наголос на розбіжності між суспільною практикою та архітектурним проектуванням, між візуальними пріоритетами споживачів та тим, що пропонує їм рафінований архітектурний підхід «високого стилю», між тим, що спонтанно розповсюджується, набуває якості аматорства та кітчю та можливістю впорядкованої роботи над стилізацією та стилеутворенням в архітектурному середовищі. Встановлені характерні риси об'єктів історико – культурної спадщини, які привертають увагу митців різних видів та жанрів мистецтва, є привабливими в суспільній свідомості, найбільш широко представлені в засобах масової інформації та шоу-індустрії. На підставі соціометричних досліджень визначені візуальні очікування реципієнтів – потенціальних адресатів дизайн-проекту. Встановлено сферу застосування візуальних образів минулого та запропоновано форми їх матеріального втілення. На прикладі світового досвіду та студентських навчальних завдань показано діапазон можливостей та напрямки, які потребують додаткової уваги сучасних проектувальників архітектурного середовища. В роботі також врахований потенціал сучасних інформаційних технологій, штучного інтелекту та ін.

Ключові слова: історичні стилі, стильові риси, образно-стильові інтерпретації, громадські простори, суспільна свідомість, естетична установка, засоби емоційного переключення.

Вступ. Сучасна архітектурна практика та професійна підготовка майбутніх архітекторів майже не застосовує в проектах образних рис історичних стилів.

Однак, ці образи є привабливими для більшості потенційних користувачів. В масовій свідомості людей закріплені візуальні теми історичних стилів як дещо позитивне й привабливе. Сучасні інформаційні технології, візуальні мистецтва, кіноіндустрія, комп'ютерні ігри широко розповсюджують ці риси та формують свідомість особистості та суспільства, але в реальному житті недостатньо пропозицій щодо матеріалізації привабливих форм. Маркетингові підходи, які організують ринок збуту певної продукції та працюють з перспективним адресатом-потенційним споживачем продукції, виявляються більш доцільними ніж рафіновано-вишукані пропозиції сучасної архітектурної освіти. В роботі робиться спроба виявлення очікувань майбутніх користувачів, пошуки форм, які спираються на ці очікування та візуалізація перспективних образів на основі інтерпретації історичних стилів [1 - 3].

Дослідження наукових джерел та практики показали, що існують протиріччя між розповсюдженістю віртуальних образів на основі історичних стилів, масовим охопленням різних верств потенційних споживачів, позитивним відношенням до фантазійних образів в масовій свідомості, й недостатньої пропозиції в сучасній архітектурній практиці. Ігнорування маркетингових можливостей та відношення до історичних стилів як до застарілих музейних експонатів, а не форм, що мають право на розвиток, роблять актуальним тему, об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.

Актуальність роботи в дослідженні практики та перспектив сучасної проектної інтерпретацій образних тем минулого; проведенні аналізу очікувань потенційних користувачів та відбору засобів виразності, які сприяють підвищенню привабливості певного архітектурного середовища. Підготовка студентів до синтезу мотивів історико-культурної спадщини та сучасної архітектури.

Об'єкт – візуально привабливі стильові риси історичних стилів, які втілені та розтиражовані в суспільної свідомості.

Предмет – сфера та форми сучасного архітектурного застосування візуальних образів історичних стилів на прикладі сучасних громадських

просторів.

Метою роботи є актуалізація стильових рис історичних стилів образів в студентських навчальних вправах. Візуалізація привабливих образів та виявлення перспективних сфер їхнього застосування.

Завдання:

1. Дослідження візуальних образів, утворених на основі історичних стилів, які широко розповсюджені в масовій свідомості й мають позитивну конотацію.
2. Встановлення потенційних споживачів дизайн-продукту, створеного на основі виразних засобів історичних стилів.
3. Виявлення візуальних рис та тем історичних стилів, які мають виразний потенціал та відповідають очікуванням споживачів.
4. Утворення вправ-імпровізацій, які втілюють візуальні очікування споживачів та можуть слугувати відправними ідеями для проектування сучасних громадських просторів.

Візуальні образи минулого є дуже привабливими для багатьох людей. Причини цього вбачаємо в потребі людини у виході з буденного життя в світ мрій та фантазій. Ритм і темп повсякденного життя не залишають людям можливості повернутися в минуле, в дитинство, спілкуватися з образами, які в них асоціюються з дитинством, де вони почувають себе гарними та молодими, казковими персонажами, не обтяжені матеріальними та побутовими проблемами, можуть користуватися часом, як заманеться та ін. Ця потреба людини враховується індустрією розваг. Виникають парки атракціонів, Діснейленди, які утворюють певні оазиси свята та пригод як альтернативу кам'яним коробкам сучасних міст. Комп'ютерні ігри, фільми, сучасні інформаційні технології дають можливість людині переживати оточення на основі візуальних образів минулого.

Рисунок 1 демонструє форми сучасного прояву фантазійного простору на основі історичного стилю (Дісней ленд в Парижі, Гра "Elder Scrolls V: Skyrim" місто Солитью, фільм "Хоббіт" (2012-2014), ельфійське королівство Рівенделл, мультиплікаційний серіал "Родина Адамсів" та ін.

Рисунок 1 – Середньовічні мотиви в сучасних дизайн-продуктах

Джерело: [21]

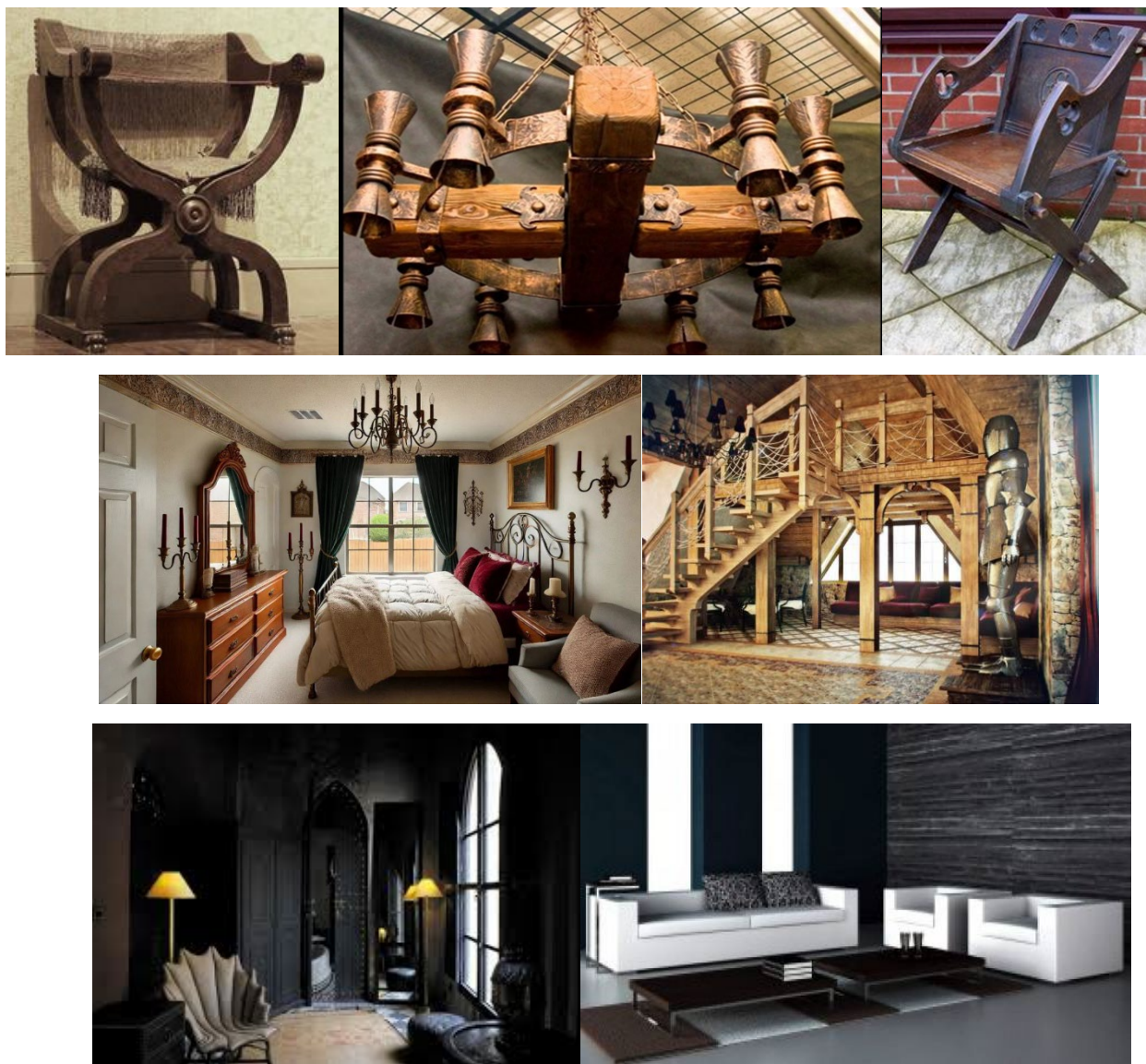

Рисунок 2 – Застосування прийомів стильової адаптації на прикладі сучасних інтер'єрів та їхнього обладнання в стилістиці Середніх віків

Джерело: [21]

В дизайнерській практиці різними фірмами розробляється сучасне обладнання та побутові предмети, яким надаються ретро-форми.

Рисунок 2 демонструє сучасні інтер'єри та обладнання, які стилізовані під середньовічні. Серед прийомів, які використані, можемо виокремити: кітч, репліка, декорація, акцентування уваги на стелі або іншому фрагменті з імітуванням конструкції, оздоблюючі матеріали та ін.

Тобто, сучасний маркетинг забезпечує певну нішу, але не охоплює всі можливості.

Якщо виокремити завдання, які мають бути поставлені перед проектувальниками, це:

1. Пошук засобів переключення з буденної на незвичайну емоціональну установку.
2. Встановлення візуальних очікувань перспективних адресатів дизайн-продукту.
3. Візуальна апробація синтезу побажань та встановлення емоційної направленості майбутніх проектних рішень.
4. Вивчення форм архітектурних стилів минулого не як не функціональних консервів, а як матеріалу для переробки та творчості.

Сучасна архітектурна дійсність та професійна підготовка архітекторів в Україні спирається на канони і традиції високої архітектури та чистого стилю. Ці підходи не враховують вимог сучасної проектної парадигми, яка стверджує, що все навколо є матеріал для натхнення, що немає не художніх форм, що майбутнє архітектури не архітектурно, що в основі взаємодії людини з оточенням лежать переживання та емоції, які втілюються в матеріальних формах. Люди відчують себе персонажами старого кіно, переносяться в світ, якій знімає сучасні турботи, зміни в стилі життя, поведінки, візуальному оточенні сприяють відтворенню культурного зв'язку епох і поколінь, сприятливому емоційному стану [4 - 6].

Наприклад, дизайн-імпровізація це парк, де готика переплітається з ельфійською архітектурою, описаною у фентезійних книгах Дж.Р.Р. Толкіна, створюючи особливу атмосферу для відпочинку. У центрі парку збудовано класичний амфітеатр. Саме тут проводять всі концерти, вистави та міські заходи. Його оформлення надихає – напівпрозорі лави з завиткуватими елементами додають легкості, а масштаби конструкції показують всю велич класичної архітектури в поєднанні з сучасним підходом. Навколо – клумби з квітами й фонтани, які каскадами спадають донизу. Одним з головних акцентів парку є водоспад, що впадає в річку. Відвідувачі можуть покататися на човнах, насолоджуючись виглядом ельфійських мостів і скульптур уздовж берегів.

Особливе місце займає СПА-зона. У холодну пору року паруючі басейни з теплою водою під відкритим небом особливо порадують відвідувачів. Вони зроблені з матового скла, що нагадує застиглий лід, а м'яке підсвічування створює магічну, казкову атмосферу. Візитною карткою парку без сумнівів буде закручена водна гірка, зроблена з прозорих матеріалів, схожих на вітражі. Вона виходить з стін аквапарку при СПА-зоні та проносить любителів екстриму над самісінькою проїжджою частиною, тим самим виконуючи дві важливі функції одночасно: залишає незабутні спогади для того, хто з'їхав; привертає увагу людей з вулиці, перетворюючи їх на потенційних відвідувачів парку.

Для тих, хто хоче спробувати щось нове, є воркшопи. Тут можна навчитися каліграфії, гончарству, створенню готичних прикрас. А якщо гість парку бажає більш стандартно провести час поруч завжди знайдуться затишні кафе та бари з незвичайними тематичними напоями та стравами [7 - 11].

Рисунок 3 – Толкієн-парк. Образне опанування обладнання за мотивами сучасних фентезі

Авторська розробка

Рисунок 3 показує можливості готичного стилю в його фантазійної інтерпретації в утворенні міського громадського простору. Пропонується утворення тематичних зон в різних умовах та для різних категорій споживачів [12 - 16].

Ще один з засобів інтеграції архітектури минулого у сучасність. Оформлення фасадів нижніх поверхів багатоповерхових будівель у готичному стилі. Такий прийом може значно підвищити як естетичну так і комерційну цінність для орендарів та пішоходів. Перші два поверхи, що зазвичай призначені для комерційних приміщень, наприклад, магазинів одягу, пропонується виконати з використанням готичних арок та великих вітражних вікон, що значно посилюють відчуття величі, вишуканості, та елітарності, що, як відомо, є однією з основних цілей власників престижних брендів. Таке оформлення забезпечує орендарям можливість вигідно презентувати продукцію, а місто отримує унікальні фасади, що стануть візуальними акцентами в міському середовищі, але не так значно підвищать вартість будівлі як би це зробив сучасний дім повністю виконаний у готичному стилі (рисунок 4).

Рисунок 4 – Приклад еkleктики стилів

Джерело: [21]

Верхні поверхи пропонується виконати як звичайну сучасну багатоповерхівку, можливо з деякими змінами як наприклад використання більш витягнутих форм, які гармонійно поєднуються з монументальністю нижнього готичного рівня. Це рішення дозволяє створити водночас естетичну, практичну та доступну будівлю, яка наче “вирастає” з готичного фундаменту, символізуючи союз традицій та сучасністю [16 - 21].

Висновки. Таким чином, дослідженням виявлено проектний потенціал історичних стилів та одну із сфер їхнього застосування. Досліджені візуальні образи в індустрії розваг, мистецтві кіно, комп’ютерних ігор та ін., утворених на основі історичних стилів, які широко розповсюджені в масовій свідомості й мають позитивну конотацію.

Були встановлені потенційні споживачів дизайн-продукту, утвореного на основі виразних засобів історичних стилів, це широкі верстви населення.

Виявлені візуальні риси та теми історичних стилів, які мають виразний потенціал та відповідають очікуванням споживачів. Які застосовані при виконанні вправ-імпровізацій та можуть слугувати відправними ідеями для проектування сучасних громадських просторів.

Подальші дослідження можуть бути присвячені практичному проектуванню та композиційному формоутворенню на підставі історичним архітектурних тем.

Література:

1. Tyurikova, O. M., Pogorelov, O. A., Titinov, V. V., Nedoshitko, O. M. Principles and approaches formally composition in architectural design // Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe. – 2021. – № 4 - 1. – S. 26 - 33.
2. Tyurikova, O. M., Pohorelov, O. A. Art-dyzayn v suchasniy proyektniy praktytsi dyzayneriv arkhitektturnoho seredovyshcha (DAS) // Zbirnyk PTYAU. – 2016. – № 10 - 19. – S. 20 - 25.
3. Tyurikova, O. M. Teoriya i metodyka khudozhn'o-dyzayners'koyi diyal'nosti // European Science. – Vyp. 23 - 01. – 2023. – S. 115 - 143.
4. Tyurikova, Ye. N. Postanovka proyektnykh zadach v sredovom dizayne // The

4th International scientific and practical conference "Topical issues of the development of modern science". – Sofia: Publishing House "ACCENT". – 2019. – S. 115 - 123.

5. Tyurikova, O. M., Sandler A. K. Arkhitekturno-tekhnologichni zasoby zakhystu ekipazhiv mors'kykh suden // The current state of development of world science: characteristics and features: collection of scientific papers "SCIENTIA" with Proceedings of the VII International Scientific and Theoretical Conference, June 14, 2024. Lisbon, Portuguese Republic: International Center of Scientific Research. P. 123 - 126. DOI <https://doi.org/10.36074/scientia-14.06.2024>.

6. Tyurikova, O. M., Pohoryelov, O. A. Seredovyschnyy pidkhid u khudozhn'omu dyzayni // Visnyk Kharkivs'koyi derzhavnoyi akademiyi dyzaynu i mystetstv. – 2012. – № 9. – S. 61 - 63.

7. Tiurikova, E. N., Titinov, V. V., Nedoshitko, O. M. Ways of formal composition in design // Восточно-европейский научный журнал. – 2021. – № 4(68). – С. 4 - 9. DOI: <https://doi.org/10.31618/ESSA.2782-1994.2021.1.68.7>.

8. Tyurykova, E. N., Mel'nyk, A. É. Styl' zhyzny y styleobrazovanye v zhyloy srede // Problemy teorii ta istoriyi arkhitektury Ukrayiny. – 2014. – №14. – S. 221 - 229.

9. Petukhova, T. A., Tyurikova, O. M., Zavarza, I. O. Navchal'ni vpravy, spryamovani na dosyahnennya netryvial'nykh proektnykh rishen' maybutnikh dyzayneriv // Mizhnarodna naukovo-metodychna konferentsiya Upravlinnya yakistyu pidhotovky fakhivtsiv materialy konferentsiyi. – Odesa: ODABA. – 2024. – S. 72 - 74.

10. Tyurikova, O. M., Sandler, A. K., Zavarza, I. O. Formuvannya napryamkiv avtomatyzovanoho proektuvannya inter'yernykh rishen' hromads'kykh prostoriv suden dlya transportuvannya zernovykh kul'tur // Automation of Technological and Business Processes. – 2024. – № 16 (3). – P. 84 - 94. DOI: <https://doi.org/10.15673/atbp.v16i3.2878>.

11. Tyurikova, O. M., Sandler A. K., Zavarza, I. O. Vprovadzhennya vymoh erhonomiky pry proektuvanni kompleksiv orhanizatsiyi ta upravlinnya transportnykh potokiv // Current issues of science, prospects and challenges: collection of scientific papers "SCIENTIA" with Proceedings of the VII International Scientific and

Theoretical Conference, October 4, 2024. Sydney, Australia: International Center of Scientific Research. – P. 137 - 144. DOI: <https://doi.org/10.36074/scientia-04.10.2024>.

12. Sandler, A. K. Avtomatyzovane proektuvannya tekhnolohichnykh ob'ektiv. – Odesa: Vydatinform NU "OMA", 2018. – 157 s.

13. Tyurikova, O., Zavarza, I., Sandler, A. Ergonomic requirements for interiors and workplaces of transport operators // Rehional'ni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya. – 2024. – № 18. – С. 292 - 299. DOI: 10.31650/2707-403X-2024-18-292-299.

14. Tyurikova, O. M., Sandler A. K. Polikhudozhni metody formuvannya profesiynykh kompetentsiy maybutnikh arkhitektoriv // Materialy IV Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi "Problemy ta perspektyvy rozvytku budivel'noho kompleksu m. Odesy" 26.11.2024 - 27.11.2024. – Odesa: ODABA, 2024. – S. 140.

15. Томан, Р. Готика. Архитектура. Скульптура. Живопис. – Oldenburg, 2000. – 526 с.

16. Тюрікова, О. М., Романова, О. В., Погорелов, О. А. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Дизайн інтер'єру» для студентів освітньо-професійної програми за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування Освітній рівень – другий (магістерський) – Одеса: ОДАБА. – 2021. 88с.

17. Коншина, О. М., Бондаренко, А. Р. Левел-дизайн, як один із методів використання альтернативної сучасної архітектури // Наукові проблеми архітектури та містобудування. – 2024. – Вип. 23. – С. 150 - 167.

18. Мардер, А. П. Архитектура: Короткий словник-довідник. – К.: Будівельник, 1995. — 335 с.

19. Мартиндейл, Э. Готика. – М.: Слово, 2001. - 287 с.

20. Бармашина, Л. М. Архитектурный аспект проблемы инклюзивного навчання дітей з особливими потребами // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – 2018. – Вип. 51. – С. 3 -10.

21. Images. URL: <https://www.jstor.org/images>.

Abstract. *This study explores the reinterpretation of historical stylistic elements in the design of contemporary public spaces. The research highlights the discrepancies between societal practices and architectural design, as well as the divergence between consumer visual preferences and the refined architectural approach of "high style." Furthermore, the study examines the contrast between spontaneously emerging aesthetic trends, often associated with amateurism and kitsch, and the structured process of stylization and style formation within the architectural environment. The research identifies key characteristics of historical and cultural heritage objects that attract artists across various artistic disciplines, maintain a strong presence in public consciousness, and are widely represented in mass media and the entertainment industry. Based on sociometric analysis, the study determines the visual expectations of recipients—potential stakeholders in design projects. The research delineates the scope of application for historical visual imagery and proposes methods for its material embodiment. Drawing upon global case studies and student academic projects, the paper demonstrates a spectrum of design possibilities and identifies key areas requiring further attention from contemporary architectural designers. Additionally, the study considers the role of modern information technologies, artificial intelligence, and other digital innovations in shaping architectural environments.*

Keywords: *historical styles, stylistic features, figurative and stylistic interpretations, public spaces, public consciousness, aesthetic attitude, means of emotional switching.*

Науковий керівник: к.п.н., доцент Тюрікова О.М.

Статтю надіслано: 19.03.2025 г.

© Тюрікова О.М.